

Чуб О. А.

БЮДЖЕТНІ ПРАВА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Особливість бюджетних прав в порівнянні з іншими галузями права полягає в тому, що бюджетні права за своїми юридичними властивостями наближаються до обов'язків, значною мірою одночасно і є обов'язками (наприклад, право затверджувати бюджет, право розподіляти бюджетні кошти). Отже, в більшості випадків, бюджетне право і обов'язок об'єднані в одному повноваженні.

На основі конституційних норм бюджетні повноваження розподіляються між представницькими та виконавчими органами різних рівнів.

Актуальність теми полягає в тому, що бюджет виступаючи не тільки як фінансовий план, в якому особлива увага приділяється механізмам платежів, обліку і звітності, він одне з основних знарядь макроекономічної стабілізації й економічного зростання. І це зумовлює необхідність проведення комплексу заходів щодо забезпечення повного і своєчасного надходження до бюджету доходів і витрат бюджету в плані їх впливу на економіку.

Бюджетні повноваження України як суверенної держави й органів місцевого самоврядування визначаються, перш за все, нормами Конституції України, яка встановлює повноваження Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України в галузі бюджетної діяльності.

Бюджетно-правовий статус державних і місцевих органів влади узагальнено становить сукупність таких прав:

- право на власний бюджет;**
- право на отримання бюджетних доходів і залучення їх до даного виду бюджету;**
- право на використання бюджетних коштів на потреби держави, місцевих органів влади за призначенням;**
- право розподілу бюджетних доходів між бюджетами даної території;**
- право утворення і використання в межах бюджету цільових або резервних фондів.**

Місце кожного з суб'єктів у системі адміністративно-територіального поділу впливає на конкретний перелік наданих їм бюджетних прав. Безперечно, що районні і міські органи влади (міст з районним поділом) володіють більш широким колом бюджетних прав, оскільки вони вступають у стосунки не тільки з керівними, але й підпорядкованими органами влади. Тому ряд бюджетних прав відсутній у нижчій ланці місцевих органів влади (сільських, селищних), наприклад, право на розподіл доходів між бюджетами, нагляд за виконанням підпорядкованих бюджетів.

Таким чином, розмежування бюджетних прав по вертикалі (представницькі і виконавчі органи держави та органи місцевого самоврядування) засновується на нормах Конституції України, які розподіляють повноваження між законодавчими і виконавчими органами державної влади й органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами.